

2 Tidigare utredningar och beslut

2.1 Äldre utredningar

Strukturstudie

Tillsammans med berörda kommuner och länsstyrelsen i dåvarande Skaraborgs län utförde Vägverket under 1993 en övergripande strukturstudie för E 20 mellan Alingsås och Örebro länsgräns. Studien omfattade således även delen Alingsås-Vårgårda i dåvarande Älvsborgs län. I studien beskrevs möjliga vägstråk på sträckan.

Förstudie 1993

I en förstudie för "Ny E20 Alingsås-Vårgårda" från juni 1993, analyserades bland annat tänkbara konfliktområden inför det fortsatta arbetet med lokaliseringsplan och tillhörande MKB.

Lokaliseringsplan

Under åren 1993–98 utarbetades lokaliseringsplan för E20 delen Alingsås-Vårgårda. Lokaliseringsstudien pekade på möjligheter till förbifart söder om Alingsås och korridoralternativ utmed Västra Stambanan, alternativt i skogsområden öster om nuvarande E20 mellan Alingsås och Vårgårda.

År 1995 togs ett riksdagsbeslut där huvudinriktningen för E20 blev 13-metersväg med möjlighet att senare kunna bygga ut till högre standard. Önskemål från kommuner och länsstyrelse om att även studera utbyggnad i befintlig sträckning ledde till en kompletterande utredning, daterad mars 1997. Studien av ny E20 i befintlig sträckning delades i två delar, genom Alingsås respektive mellan Alingsås och Vårgårda.

Arbetet med lokaliseringsplanen avslutades i och med "Lokaliseringsplan, utvärdering och beslut om fortsatt projekteringsinriktning", daterad juni 1998. Vägverket beslutade att det fortsatta arbetet skulle inriktas på ombyggnad av befintlig sträckning genom Alingsås och nybyggnad enligt korridor Orange/Röd (Skogskorridoren) mellan Alingsås och Vårgårda.

2.2 Förstudie Alingsås (Hedvigsberg)-Vårgårda (Hjultorp)

Förstudien genomfördes 2002 och baseras i huvudsak på tidigare utredningsmaterial och har uppdaterats enbart med hänsyn till väsentliga förändringar efter tidigare planeringsomgång. Den behandlar även delen genom Alingsås. Med förstudien som underlag har länsstyrelsen beslutat att projektet kan antas medföra betydande miljöpåverkan.

För delen Alingsås-Vårgårda beslutade Vägverket att:

- Kompletterande lokaliseringsstudier genomförs i en vägutredning, anpassad till bland annat miljöbalkens och väglagens nya krav.
- De aktuella förhållandena som framkommer när vägutredningen genomförs får klargöra vilken vägstandard som bör väljas med hänsyn till trafikutveckling, kommunal utvecklingsplanering med mera.
- Möjligheterna att passera Bälinge och riksintrasseområdet mellan Mängsholm och Sienska särskilt studeras. Förbättrad väg ska ånyo studeras med hänsyn till väglagens krav.
- De alternativa vägkorridorer som presenteras i förstudien behandlas fortsatt i den kommunala planeringen. De benämns Järnväg, Befintlig väg och Skog, och är även utgångspunkt för arbetet i den senast genomförda vägutredningen.

För delen genom Alingsås beslutades att fortsatt vägprojektering genomförs i en arbetsplan med inriktning på ombyggnad i befintlig sträckning, enligt tidigare rekommendationer.

2.3 Vägutredning E20 Alingsås-Vårgårda

Beslut

Vägverket Region Väst beslutade i juni 2009 efter genomförd vägutredning att upprätta arbetsplaner för utbyggnad av E20 till motorväg på delen Alingsås – Vårgårda. Utbyggnaden ska följa alternativet "Skogskorridoren, via Gisslatorp". På delen mellan Kristineholm och Bälinge föreslås vägbredden vara 21,5 meter och i Bälinge föreslås en trafikplats.

Studerade alternativ

I vägutredningen studerades dels en förbättring av befintlig väg, dels en utbyggnad av ny väg i tre olika huvudkorridorer, med ett antal varianter inom huvudkorridorerna. De tre huvudkorridorerna är:

- Järnvägskorridoren
- Korridor längs befintlig väg
- Skogskorridoren

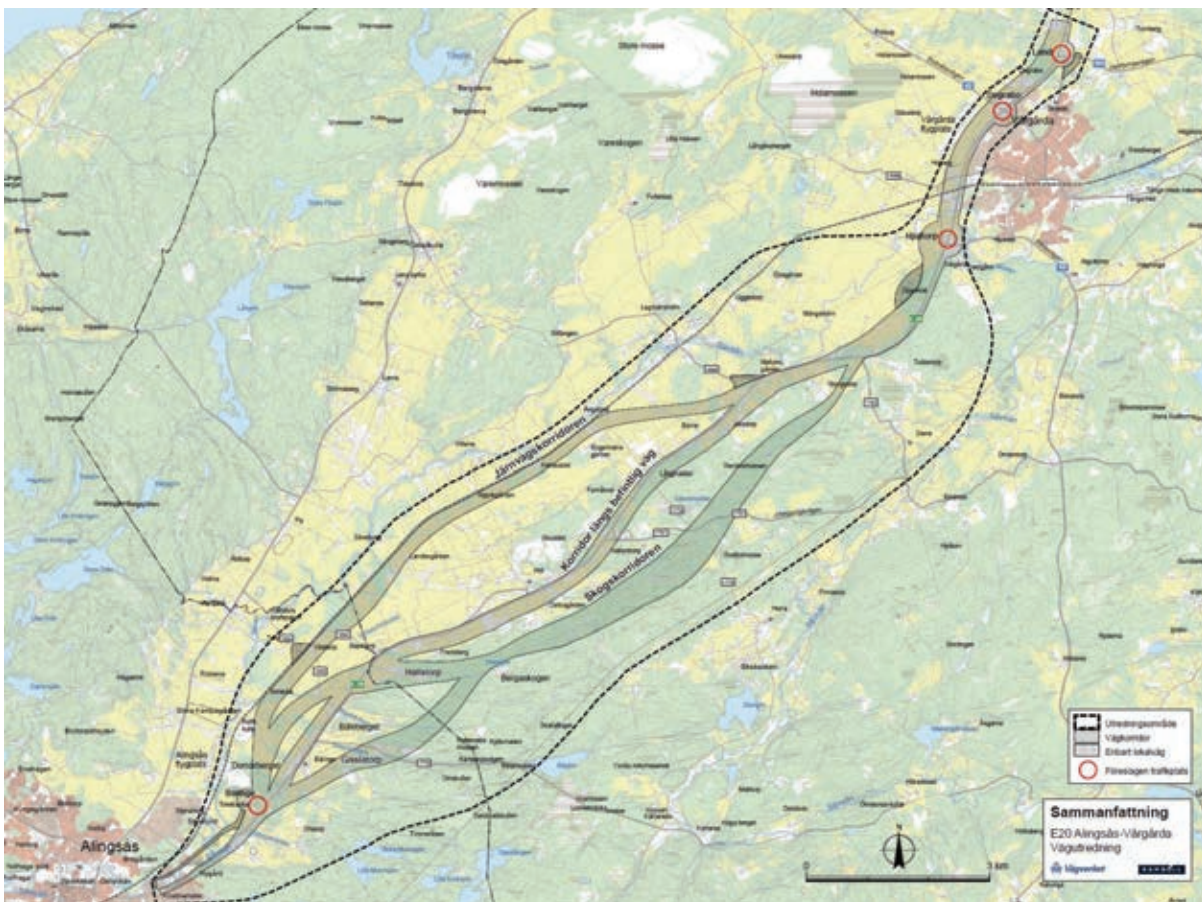
Mellan Kristineholm och Bälinge sammanfaller samtliga korridorer, se figur 2.3:1.

Miljökonsekvenser

De viktigaste miljökonsekvenserna för olika alternativen är:

- Järnvägskorridoren samlar bullerstörningar och barriäreffekter i ett stråk utmed befintlig järnväg, men innebär samtidigt ett stort intrång i den för bygden mycket viktiga jordbruksmarken. Korridoren korsar också ett stort antal biflöden till den naturmiljömässigt värdefulla Sävån.

- En utbyggnad kring befintlig väg framstår som det miljömässigt bästa alternativet. Det innebär lika stora intrång i jordbruksmark som järnvägskorridoren och kommer att ställa krav på åtgärder mot trafikbuller för ett stort antal bostäder. Fördelen med detta alternativ är att det är den korridor som innebär minst påverkan på värdefulla naturmiljöer.
- Skogskorridorens fördelar är att det ger minst påverkan på jordbruksmark och bostäder. Däremot innebär att ett idag oexploaterat stråk tas i anspråk med buller, fragmentering och barriäreffekter för djur och människor som följd. Korridoren innebär också intrång i fler värdefulla naturmiljöer än övriga alternativ.
- Gemensamt för alternativen är att de inte bedöms skada något riksintresse eller leda till att någon miljö kvalitetsnorm överskrids. Däremot kommer den utbyggda vägen att bli en kraftig barriär för vilt, oavsett val av korridor, men i skogskorridoren bedöms förutsättningarna att skapa faunapassager vara goda.

2.3:1 Alternativa vägorridorer, ur vägutredning

Samråd kring vägutredningen

Allmänt

Innan Vägverket tog beslut om fortsatt projekteringsinriktning efter genomfört utredningsarbete ställdes vägutredningen ut och sändes till ett 40-tal myndigheter och organisationer för synpunkter. I detta skede låg fokus på val av korridor för E20, vilket innebar att majoriteten av de synpunkter som kom in inte berörde delen Kristineholm-Bälinge eftersom det endast är en korridor på sträckan.

En del myndigheter och organisationer har dock lämnat synpunkter som är av intresse även för arbetet med nu aktuell sträcka och som har påverkat projekteringsarbetet.

Räddningsverket

Räddningsverket nämner flera frågor som kan behöva fördjupas och utredas efter de lokala förutsättningarna. En av dessa är skydd av vattendrag och närområden vid olyckor som kan generera utsläpp av miljöfarliga produkter, "farligt gods olyckor".

Fiskeriverket

Fiskeriverket ser det som mycket angeläget att sjöar och vattendrag i området kan skyddas mot påverkan från planerad vägutbyggnad. Man förutsätter att denna påverkan och möjliga skyddsåtgärder lyfts fram i kommande miljökonsekvensbeskrivningar. Dessa bör även innehålla förslag till program för att följa förhållanden i berörda sjöar och vattendrag.

Boverket

Boverket lämnar inga saksynpunkter på val av alternativ sträckning, men menar att det är ytterst angeläget att den fortsatta processen bedrivs i nära samverkan med den kommunala planeringen.

SMHI

Inför arbetet med vägprojektering pekar SMHI på bland annat på vikten av att:

- Passager av Sävån och dess biflöden utformas så att de naturliga hydrologiska förhållandena inte påverkas.
- Åtgärder föreslås för att förhindra att förorenat dagvatten når Sävån och dess biflöden.
- Åtgärder föreslås för att förhindra grumling och föroreningsspridning under byggtiden.

Vårgårdakretsens Älgskötselområde

Man anser det vara viktigt att i det fortsatta planeringsarbetet ta hänsyn till viltets rörlighet och att göra tydliga viltpassager. Vägen måste också förses med viltstängsel.

Tillåtlighetsprövning

Utbyggnad av motorvägar prövas normalt av regeringen enligt 17 kap miljöbalken, s k tillåtlighetsprövning. Regeringen beslutade dock 2013-04-25 att avstå från prövning av utbyggnaden av E20 till motorväg på sträckan Kristineholm-Bälinge, med följande motivering:

- Utbyggnaden planeras ske i direkt anslutning till befintlig E20.
- Inga alternativa korridorer har varit aktuella att studera.
- Utbyggnaden kan genomföras utan att låsa fortsatt utbyggnad till ett visst alternativ.
- Utbyggnaden kan genomföras och fungera även om resterande del av E20 mellan Alingsås och Vårgårda inte byggs ut.

2.4 Kommunala planer

Alingsås kommun redovisar i sin fördjupade översiktsplan för staden Alingsås att E20 ska byggas ut till stadsmotorväg genom staden, med trafikplatser bl a vid Kristineholm och Bälinge. Kommunen har också varit pådrivande i planeringen av en tvärförbindelse mellan E20 och väg 1890, "Norra Länken". Denna planeras ansluta till E20 i trafikplats Bälinge, som är en förutsättning för denna länk.